

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. június 14.*

„Közösségi Vámkódex — A 236. cikk (2) bekezdése — Nem jogszabály szerinti vámok visszatérítése —
Határidő — 2398/97/EK rendelet — Az Egyiptomból, Indiából és Pakisztánból származó pamut
ágyneműk behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám — 1515/2001/EK rendelet —
A később érvénytelennek nyilvánított rendelet értelmében megfizetett dömpingellenes vámok
visszatérítése — A »vis maior« fogalma — A behozatali vámok visszatérítésére vonatkozó kötelezettség
keletkezésének időpontja”

A C-533/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a
tribunal d’instance de Roubaix (Franciaország) a Bírósághoz 2010. november 17-én érkezett, 2010.
november 8-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Compagnie internationale pour la vente à distance (CIVAD) SA**

és

a **Receveur des douanes de Roubaix,**

a **Directeur régional des douanes et droits indirects de Lille,**

az **Administration des douanes**
között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (előadó) és D. Šváby
bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. október 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Compagnie internationale pour la vente à distance (CIVAD) SA képviselőjében F. Citron és
B. Servais ügyvédek,

* Az eljárás nyelve: francia.

- a francia kormány képviselőjében G. de Bergues, B. Cabouat, J.-S. Pilczer és C. Candat, meghatalmazotti minőségben,
 - a cseh kormány képviselőjében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében L. Bouyon és H. van Vliet, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2011. december 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 311., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 10. kötet, 239. o.) módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 236. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 A kérelmet a Compagnie internationale pour la vente à distance (CIVAD) SA (a továbbiakban: CIVAD) és a receveur des douanes de Roubaix (roubaix-i vámhivatal), a directeur régional des douanes et droits indirects de Lille (a lille-i regionális vámhatóság vezetője) és az administration des douanes (vámhatóság) között a CIVAD által Pakisztánból származó pamut ágyneműk behozatala után jogalap nélkül megfizetett dömpingellenes vámok visszatérítése iránti kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A Vámkódex 236. cikke szerint:

„(1) A behozatali vagy kiviteli vámokat vissza kell fizetni, amennyiben megállapításra kerül, hogy megfizetésükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiék voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

A behozatali vagy kiviteli vámokat el kell engedni, amennyiben megállapításra kerül, hogy könyvelésbe vételükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiék voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

Visszafizetés vagy elengedés nem nyújtható, ha valamely, nem jogszabály szerint fizetendő összegnek a kifizetése vagy könyvelésbe vétele az érintett személy szándékos cselekedetének eredménye.

(2) A behozatali vagy kiviteli vámokat a megfelelő vámhivatalnál a szóban forgó vámösszegnek az adóssal való közlésétől számított 3 éven belül benyújtott kérelemre fizetik vissza vagy engedik el.

Ezt a határidőt meg kell hosszabbítani, ha az érintett személy igazolja, hogy előre nem látható körülmény vagy *vis maior* miatt akadályoztatva volt a kérelem említett határidőn belüli benyújtásában.

Ha e határidőn belül a vámhatóság maga fedezi fel, hogy az (1) bekezdés első és második albekezdésében foglalt helyzet áll fenn, saját kezdeményezésére [helyesen: hivatalból] hajtja végre a visszafizetést vagy elengedést.”

- 4 A Vámkódex 243. cikkének (1) bekezdése értelmében „[b]ármely személynek joga van jogorvoslati kérelmet benyújtani a vámhatóság által a vámjogszabályok alkalmazásával kapcsolatban hozott olyan határozatok ellen, amelyek őt közvetlenül és személyesen [helyesen: személyében] érintik”.
- 5 Az 1997. november 28-i 2398/97/EK tanácsi rendelet (HL L 332., 1. o. és helyesbítése: HL 1998. L 107., 16. o.) az Egyiptomból, Indiából és Pakisztánból származó pamut ágyneműkre végleges dömpingellenes vámot szabott ki.
- 6 A WTO Vitarendező Testülete által dömping- és szubvencióellenes ügyekkel kapcsolatban elfogadott jelentést követően a Közösség által hozható intézkedésekről szóló, 2001. július 23-i 1515/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 201., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 38. kötet, 50. o.) 1. cikkének (1) bekezdésében a következőképpen határozza meg ezen intézkedéseket:

„(1) Ha a DSB [a Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) Vitarendező Testülete] jelentést fogad el [az Európai Közösségben tagsággal nem rendelkező országokból érkező dömpingelt behozatallal szembeni védelemről szóló, 1995. december 22-i] 384/96/EK [tanácsi] rendelet [(HL 1996. L 56., 1. o.; magyar különkiadás 11. fejezet 10. kötet 45. o.)], [az Európai Közösségben tagsággal nem rendelkező országokból érkező támogatott behozatallal szembeni védelemről szóló, 1997. október 6-i] 2026/97/EK [tanácsi] rendelet [(HL L 288., 1. o.; magyar különkiadás 11. fejezet, 10. kötet 78. o.)] vagy az ezen rendelet alapján hozott közösségi intézkedésről (»vitatott intézkedés«), a 384/96/EK rendelet 15. cikke vagy a 2026/97/EK rendelet 25. cikke alapján létrehozott tanácsadó bizottsággal (»tanácsadó bizottság«) folytatott konzultáció után a Bizottság által előterjesztett javaslat alapján, egyszerű többséggel eljáró Tanács a következők közül egy vagy több, általa megfelelőnek tekintett intézkedést hozhat:

- a) a vitatott intézkedés hatályon kívül helyezése vagy módosítása; vagy
- b) bármely egyéb egyedi intézkedés elfogadása, amelyet az adott körülmények között megfelelőnek tekintenek.”

- 7 Az említett rendelet 3. cikke szerint:

„Az e rendelet alapján elfogadott intézkedések hatálybalépésük időpontjától kezdve hatályosak és – eltérő rendelkezés hiányában – nem szolgálnak az ezen időpont előtt beszedett vámok visszatérítésének alapjául.”

- 8 Az Indiából származó behozatalok utáni dömpingellenes vámok vonatkozásában a DSB által 2000. október 30-án és 2001. március 1-jén elfogadott jelentésekben (a továbbiakban: a DSB jelentései) megfogalmazott ajánlásokra tekintettel a Tanács a 2398/97 rendelet módosításáról szóló, 2002. január 28-i 160/2002/EK rendelet (HL L 26., 1. o.) 2. cikkében befejezettnek nyilvánította a Pakisztánból származó pamut ágyneműk importjára vonatkozó dömpingellenes eljárást.
- 9 A Bíróság a C-351/04. sz., Ikea Wholesale ügyben 2007. szeptember 27-én hozott ítélete rendelkező részének 1. pontjában úgy határozott, hogy a 2398/97 tanácsi rendelet 1. cikke érvénytelen, amennyiben a Tanács a vizsgálat tárgyát képező termékre vonatkozóan a dömpingkülönbszet meghatározásához mindegyik érintett terméktípus esetében a „zeroing” módszert alkalmazta a negatív dömpingkülönbszetre. Ilyen körülmények között a Bíróság ugyanezen ítélet rendelkező részének 2. pontjában azt is kimondta, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben érintetthez hasonló olyan importőröknek, akik a nemzeti bírósághoz keresetet nyújtottak be az olyan határozatok ellen, amelyek alapján – az ugyanezen ítélet értelmében érvénytelennek nyilvánított 2398/97 rendelet alkalmazásában – tőlük dömpingellenes vámokat szedtek be, az alapeljárás keretében főszabály szerint jogukban áll ezen érvénytelenségre hivatkozni a szóban forgó vámoknak a Vámkódex 236. cikkének (1) bekezdése szerinti visszatérítése érdekében.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 A franciaországi székhelyű, tevékenysége szerint áruk csomagküldő kereskedelmével foglalkozó CIVAD Pakisztánból származó pamut ágyneműket forgalmazott ily módon.
- 11 2002. július 26-án és október 28-án kelt leveleiben a CIVAD az 1997. december 15. és 1999. január 25., az 1999. február 1-je és július 23., valamint az 1999. július 29. és 2002. január 25. közötti időszakban a 2398/97 rendelet alapján benyújtott behozatali vámáru-nyilatkozatok alapján általa megfizetett dömpingellenes vámok visszatérítését kérte az adóhatóságtól.
- 12 2008. március 17-én kelt levelében a vámhatóság helyet adott a CIVAD kérelmének az 1999. július 29. és 2002. január 25. között benyújtott behozatali vámáru-nyilatkozatok tekintetében. Elutasította ellenben e kérelmet a fent említett két másik időszakban benyújtott behozatali vámáru-nyilatkozatok tekintetében azzal az indokkal, hogy a kérelmet Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének első albekezdése szerinti hároméves határidő elteltét követően terjesztették elő.
- 13 2008. április 24-én kelt levelében a CIVAD a vámhatóságtól a határozatának felülvizsgálatát kérte, arra hivatkozva, hogy a Pakisztánból származó behozatalokkal kapcsolatos dömpingellenes eljárás befejezéséről szóló 160/2002 rendeletnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzététele előtt nem állt módjában a visszatérítés iránti kérelmeit benyújtani. 2008. augusztus 14-i levelében a vámhatóság elutasította e kérelmet.
- 14 2009. július 2-án kelt beadványával a CIVAD a Vámkódex 243. cikke alapján pert indított a tribunal d'instance de Roubaix előtt a receveur des douanes de Roubaix, a directeur régional des douanes et droits indirects de Lille és az administration des douanes ellen.
- 15 Ilyen körülmények között a tribunal d'instance de Roubaix – megállapítva, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntése a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének értelmezésétől függ – felfüggesztette az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:
 - „1) Az olyan közösségi rendelet jogellenessége, amellyel szemben gazdasági szereplő sem *de iure*, sem *de facto* nem élhet egyedi megsemmisítés iránti keresettel, a *vis maior* olyan esetét jelenti-e e gazdasági szereplő számára, amely megalapozza a [Vámkódex] 236. cikkének (2) bekezdésében előírt határidő túllépését?
 - 2) Amennyiben az első kérdésre adandó válasz nemleges, a [Vámkódex] 236. cikke utolsó albekezdésének rendelkezései mely alábbi időponttól kezdve kötelezik arra a vámhatóságot, hogy hivatalból visszatérítse a dömpingellenes vámot, amennyiben a rendelet jogellenességét a WTO egyik tagállama által e célból indított eljárás nyomán megállapították:
 - a) az érintett államnak a dömpingellenes rendelet jogszerűségét vitató első nyilatkozata időpontjától;
 - b) a különleges testületnek a rendelet jogellenességét megállapító jelentésétől;
 - c) a WTO Fellebbezési Testületének azon jelentésétől, amelynek következtében az Európai Közösség elismerte a dömpingellenes rendelet jogellenességét”?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 16 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a Vámkódex 236. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy valamely rendelet jogellenessége *vis maior* olyan esetének minősül, amely lehetővé teszi azon három éves határidő meghosszabbítását, amely alatt az importőr kérheti az e rendelet alkalmazásával megfizetett behozatali vám visszatérítését.
- 17 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének első albekezdése értelmében a behozatali vámok visszafizetéséhez a gazdasági szereplőnek kérelmet kell benyújtania a megfelelő vámhivatalnál az említett vámoknak az adóssal való közlésétől számított három éven belül.
- 18 A jelen esetben az 1999. február 1-je és július 23., valamint az 1997. december 15. és 1999. január 25. közötti időszakban megfizetett vámokat illetően nem vitatott, hogy a CIVAD a visszatérítés iránti kérelmeket az említett hároméves határidő letelte után nyújtotta be.
- 19 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a fent hivatkozott Ikea Wholesale ügyben hozott ítélete rendelkező részének 1. pontjában úgy határozott, hogy a 2398/97 tanácsi rendelet első cikke érvénytelen, amennyiben a Tanács a vizsgálat tárgyát képező termékre vonatkozóan a dömpingkülönbözet meghatározásához mindegyik érintett terméktípus esetében a „zeroing” módszert alkalmazta a negatív dömpingkülönbözetre.
- 20 A Bíróság a fent hivatkozott Ikea Wholesale ügyben hozott ítéletének 67. pontjában az említett érvénytelenség megállapításából eredő következményeket is vizsgálta, és kimondta, hogy ilyen esetben a 2398/97 rendelet alapján megfizetett dömpingellenes vámok a Vámkódex 236. cikkének (1) bekezdése értelmében jogszerűen nem lennének kivethetők, és főszabály szerint azokat a nemzeti vámhatóságoknak a szóban forgó rendelkezés alapján vissza kellene téríteniük, feltéve hogy a vámvisszatérítéshez szükséges valamennyi feltétel – köztük az említett cikk (2) bekezdésében foglalt feltétel – fennáll (lásd továbbá a C-419/08. P. sz., Trubowest Handel és Makarov kontra Tanács és Bizottság ügyben 2010. március 18-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-2259. o.] 25. pontját).
- 21 A fentiekből következik, hogy valamely dömpingellenes rendelet érvénytelenségének Bíróság általi kimondását követően a gazdasági szereplő főszabály szerint nem igényelheti az általa az említett rendelet alapján megfizetett azon dömpingellenes vámok visszatérítését, amelyek esetében a Vámkódex 236. cikkének (2) bekezdésében foglalt hároméves határidő eltelt. A Vámkódex 236. cikkének (2) bekezdése ugyanis a nem jogszabály szerinti vámok visszatérítésére hároméves határidőt szab.
- 22 A Bíróság elismerte az olyan nemzeti eljárási szabály uniós joggal való összeegyeztethetőségét, amely ésszerű határidőt állapít meg, amelyen belül a gazdasági szereplőnek – jogvesztés terhe mellett – igényelnie kell az uniós jog megsértésével beszedett adó visszatérítését. Az ilyen jogvesztő határidő nem olyan jellegű, hogy gyakorlatilag lehetetlenné vagy túlzottan nehézvé tenné az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását. E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a hároméves jogvesztő határidő ésszerűnek tűnik (lásd a C-228/96. sz. Aprile-ügyben 1998. november 17-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-7141. o.] 19. pontját; a C-445/06. sz., Danske Slagterier ügyben 2009. március 24-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-2119. o.] 32. pontját és a C-542/08. sz. Barth-ügyben 2010. április 15-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-3189. o.] 28. pontját).
- 23 Ezen ítélkezési gyakorlat akkor is alkalmazandó, ha az uniós jogalkotó kivételesen a jogalap nélkül beszedett adók visszatérítése iránti igényeket szabályozó eljárási szabályok harmonizálásáról dönt, ahogy az az alapügy esetében is történt. Az ésszerű jogvesztő határidő ugyanis – függetlenül attól, hogy azt a nemzeti jog vagy az uniós jog határozza meg – a jogbiztonságot szolgálja, amely jogbiztonság egyszerre védi a jogalanyt és az érintett hatóságot, nem akadályozza meg azonban a

jogalanyt az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlásában (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Aprile-ügyben hozott ítélet 19. pontját; a fent hivatkozott Danske Slagterier ügyben hozott ítélet 32. pontját és a fent hivatkozott Barth-ügyben hozott ítélet 28. pontját).

- 24 Ami azt a kérdést illeti, hogy a 2398/97 rendelet jogellenessége tekinthető-e a *vis maior* esetének, emlékeztetni kell arra, hogy a Vámkódex 236. cikke értelmében a megfizetett behozatali vagy kiviteli vámok visszatérítését csak bizonyos feltételek mellett és kifejezetten rögzített esetekben lehet engedélyezni. Az ilyen visszatérítés tehát a behozatal és kivitel általános rendszere alóli kivételnek minősül, következésképpen az ilyen, a visszafizetést vagy elengedést előíró rendelkezéseket szigorúan kell értelmezni (a C-156/00 sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 2003. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-2527. o.] 91. pontja, és a C-78/10. sz., Berel és társai ügyben 2011. február 17-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-717. o.] 62. pontja).
- 25 Következésképpen a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének második albekezdése értelmében vett *vis maior* fogalmát szigorúan kell értelmezni.
- 26 E tekintetben emlékeztetni kell a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a *vis maior* fogalmának tartalma az uniós jog különböző alkalmazási területein eltérő, és annak jelentését mindig arra a jogi háttérre tekintettel kell meghatározni, amelyben az joghatással jár (lásd a C-314/06. sz., Société Pipeline Méditerranée et Rhône ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-12273. o.] 25. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 27 A vámszabályozás összefüggésében a *vis maior* fogalma főszabály szerint rendkívüli és előreláthatatlan, az arra hivatkozón kívül álló körülményekre vonatkozik, amelyek következményeit a legnagyobb gondosság mellett sem lehet elkerülni (a C-334/08. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2010. július 8-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-6865. o.] 46. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 Ebből következik, hogy – amint azt a Bíróság már korábban pontosította – a *vis maior* fogalma egyfelől objektív, a gazdasági szereplő körén kívül eső és rendkívüli körülményekre vonatkozó elemet foglal magában, másfelől pedig olyan szubjektív elemet, amely azzal függ össze, hogy az érdekelt köteles védekezni a rendkívüli esemény következményei ellen, megtéve ennek során – anélkül, hogy túlzott áldozatot hozna – a megfelelő intézkedéseket (a fent hivatkozott Société Pipeline Méditerranée et Rhône ügyben hozott ítélet 24. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Az olyan ügyben, mint amely az alapeljárás tárgya, a két elem egyike sem áll fenn.
- 30 Egyrészt, ami az objektív elemet illeti, a 2398/97 rendelethez hasonló dömpingellenes rendelet jogellenessége nem tekinthető rendkívüli körülménynek. E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy az Unió egy jogunió, amelyben az uniós intézmények, szervek és szervezetek aktusai többek között az EU és EUM Szerződéssel való összeegyeztethetőségük szempontjából felülvizsgálat alá tartoznak. Ahogyan azt a főtanácsnok az indítványa 56. pontjában megállapította, az uniós jog természetéből fakad, hogy az azt alkotó szabályok egy része érvénytelenné nyilvánítható.
- 31 Ami a szubjektív elemet illeti, az alapeljárás felperese a 2398/97 rendelet szerinti dömpingellenes vámok első megfizetésétől kezdve benyújthatott volna visszatérítés iránti kérelmet, nevezetesen az említett rendelet érvényességének vitatása céljából.
- 32 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett Szerződések teljes jogorvoslati és eljárási rendszert hoztak létre, melynek célja, hogy a Bíróságra ruházza az uniós intézmények, szervek és szervezetek jogi aktusai jogszerűségének felülvizsgálatát (lásd a C-550/09. sz., E és F ügyben 2010. június 29-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-6213. o.] 44. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 33 Ebben az összefüggésben, ha valamely gazdasági szereplő – amennyiben úgy véli, hogy valamely, szerinte jogellenes dömpingellenes rendelet alkalmazása sérti őt – a Vámkódex 226. cikkének (2) bekezdése alapján az általa megfizetett vámok visszatérítése iránt kérelmet nyújtott be, és azt elutasították, a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság elé terjesztheti e jogvitát, és ott hivatkozhat az érintett rendelet jogellenességére. E nemzeti bíróság az EUMSZ 267. cikkben meghatározott feltételek alapján a Bírósághoz fordulhat, illetve kell fordulnia a szóban forgó rendelet érvényességének kérdésével (a fent hivatkozott Trubowest Handel és Makarov kontra Tanács és Bizottság ügyben hozott ítélet 24. pontja).
- 34 Mivel a CIVAD-nak volt lehetősége arra, hogy a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében meghatározott hároméves határidő letelte előtt vitassa a 2398/97 rendelet érvényességét az említett bekezdés első albekezdése értelmében vett visszatérítés iránti kérelem benyújtásával, az említett rendelet érvénytelenségének a Bíróság által a fent hivatkozott Ikea Wholesale ügyben hozott ítéletben való későbbi megállapítása nem tekinthető olyan *vis maior* esetnek, amely megakadályozta volna az alapeljárás felperesét a visszatérítés iránti kérelem említett határidőn belüli benyújtásában.
- 35 Ilyen körülmények között az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely rendelet jogellenessége nem minősül az e rendelkezés értelmében vett *vis maior* olyan esetének, amely lehetővé teszi azon három éves határidő meghosszabbítását, amelyen belül az importőr kérheti az e rendelet alapján megfizetett behozatali vámok visszatérítését.

A második kérdésről

- 36 A második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az arra kötelezi a nemzeti hatóságokat, hogy hivatalból térítésük vissza az olyan rendelet alapján megfizetett dömpingellenes vámokat, amelyet később a DSB összeegyeztethetetlennek nyilvánított a GATT 1994 VI. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodással (HL 1994. L 336., 103. o.; magyar nyelvű kiadás 11. fejezet, 21. kötet, 189. o.; a továbbiakban dömpingellenes megállapodás), amely a Marrakeshben 1994. április 15-én aláírt és a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL L 336., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) jóváhagyott, a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) létrehozásáról szóló egyezmény 1A. mellékletében szerepel.
- 37 Emlékeztetni kell először is arra, hogy a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerint a vámhatóság hivatalból hajtja végre a behozatali vagy kiviteli vám visszafizetését vagy elengedését, ha az említett vám adóssal való közlésének időpontjától számított hároméves határidőn belül maga fedezi fel, hogy ugyanezen cikk (1) bekezdése értelmében véve a vám összege nem jogszabály szerinti volt.
- 38 A DSB azon megállapítása, hogy a dömpingellenes rendelet nem összeegyeztethető a dömpingellenes megállapodással, nem képezhet olyan jellegű körülményt, hogy lehetővé tegye a behozatali vámoknak a Vámkódex 236. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján való visszatérítését.
- 39 Az uniós intézmények, szervek és szervezetek jogi aktusait ugyanis megilleti a jogszerűség vélelme, amely azt jelenti, hogy ezek az aktusok mindaddig joghatásokat váltanak ki, amíg azokat vissza nem vonják, megsemmisítés iránti kereset alapján meg nem semmisítik, illetve előzetes döntéshozatal iránti kérelem vagy jogellenességi kifogás következtében nem nyilvánítják érvénytelennek (a C-475/01. sz.,

Bizottság kontra Görögország ügyben 2004. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8923. o.] 18. pontja, és a C-199/06. sz., CELF és a ministre de la Culture et de la Communication ügyben 2008. február 12-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-469. o.] 60. pontja).

- 40 Márpedig, mivel egyedül a Bíróság rendelkezik hatáskörrel a dömpingellenes rendelethez hasonló uniós jogi aktusok érvénytelenné nyilvánítására, amely hatáskör célja a jogbiztonság garantálása az uniós jog egységes alkalmazásának biztosítása révén (lásd a C-188/10. és C-189/10. sz., Melki és Abdeli egyesített ügyekben 2010. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-5667. o.] 54. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot), az, hogy a DSB megállapította, hogy valamely dömpingellenes rendelet nem összeegyeztethető a dömpingellenes megállapodással, nincs hatással az ilyen rendelet jogszerűségének véelmére.
- 41 Következésképpen a hatáskörrel rendelkező uniós intézmények általi érvénytelenné nyilvánítás, módosítás vagy hatályon kívül helyezés hiányában a 2398/97 rendelet, az említett, DSB általi megállapítás esetén is kötelező marad minden elemében, és továbbra is közvetlenül alkalmazandó minden tagállamban.
- 42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1515/2001 rendelet 1. és 3. cikke értelmében, amennyiben a DSB dömpingellenes vagy szubvencióellenes uniós intézkedésről jelentést fogad el, a Tanács esettől függően hatályon kívül helyezheti vagy módosíthatja az ilyen intézkedést, vagy elfogadhat bármely egyéb, megfelelőnek ítélt egyedi intézkedést, és eltérő rendelkezés hiányában a Tanács által így elfogadott esetleges intézkedések a hatálybalépésük időpontjától kezdve hatályosak, és nem szolgálnak az ezen időpont előtt beszedett vámok visszatérítésének alapjául.
- 43 Következésképpen, mivel 2007. szeptember 27-ig, a fent hivatkozott Ikea Wholesale ügyben hozott ítélet kihirdetésének napjáig a Bíróság nem állapította meg a 2398/97 rendelet érvénytelenségét, továbbá a 160/2002 rendelet sem helyezte azt hatályon kívül, illetve nem is módosította – függetlenül a DSB-nek a 2398/97 rendelet dömpingellenes megállapodással való összeegyeztethetlenségével kapcsolatos megállapításaitól –, e rendeletet megillette a jogszerűség véelme, így a nemzeti hatóságok ezen időpont előtt nem vélhették úgy, hogy az e rendelet rendelkezések alapján kivetett vámok a Vámkódex 236. cikkének (1) bekezdése értelmében véve nem voltak jogszabály szerintiek. Ilyen körülmények között az említett időpont előtt a hatóságok a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdése alapján hivatalból nem téríthették vissza a 2398/97 rendelet alapján megfizetett dömpingellenes vámokat.
- 44 Ilyen körülmények között a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 236. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a nemzeti hatóságoknak, hogy hivatalból visszatérítsék valamely uniós rendelet alapján megfizetett dömpingellenes vámokat amiatt, hogy a DSB megállapította az említett rendelet dömpingellenes megállapodással való összeegyeztethetlenségét.

A költségekről

- 45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 236. cikke (2) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely**

rendelet jogellenessége nem minősül az e rendelkezés értelmében vett *vis maior* olyan esetének, amely lehetővé teszi azon három éves határidő meghosszabbítását, amelyen belül az importőr kérheti az e rendelet alapján megfizetett behozatali vámok visszatérítését.

- 2) A 2700/2000/EK rendelettel módosított 2913/92/EGK rendelet 236. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a nemzeti hatóságoknak, hogy hivatalból visszatérítsék valamely uniós rendelet alapján megfizetett dömpingellenes vámokat amiatt, hogy a Vitarendező Testület megállapította az említett rendeletnek a GATT 1994 VI. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodással való összeegyeztethetetlenségét, amely megállapodás a Marrakeshben 1994. április 15-én aláírt és a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal jóváhagyott, a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) létrehozásáról szóló egyezmény 1A. mellékletében szerepel.

Aláírások